

**Posudek vedoucí diplomové práce
Katedra sociální práce FF UK**

AR 2019/2020

Jméno studentky: **ČERNÁ Erika**
Studijní program: Sociální práce

Název práce: **Destigmatizační úsilí jako úkol sociálních pracovníků (ve vybraných organizacích)**

Vedoucí práce: PhDr. Kateřina Šámalová, Ph.D.
Konzultant práce: PhDr. Monika Dvořáková
Oponent práce: PhDr. Eva Dragomirecká, Ph.D.

Pracoviště: Katedra sociální práce FF UK

Studentka si jako téma své diplomové práce zvolila oblast specificky úzce spjatou s podporou osob s psychickým onemocněním. Je jím zjevné úsilí o stigmatizaci, které se stává principem poskytování služeb pro tuto cílovou skupinu klientů. Výběr tématu hodnotím jako oborově relevantní. Diplomantka dovedně do řešení své práce promítl optiku oborových specifíků sociální práce.

Struktura předložené práce se drží tradičního uspořádání. Text je členěn na teoretickou a výzkumnou část. Teoretická část je vystavěna na 3 kapitolách, ve kterých se autorka snaží čtenářům přiblížit plasticitu celého problému. Klíčovou pozornost věnuje představení specifíků služeb pro osoby s duševním onemocněním, různým podobám stigmatizace stejně jako destigmatizačnímu úsilí jako vůdčímu principu sociální práce. Výstavba této části práce je jasná, postupuje od obecných témat ke konkrétním a nepostrádá tak potřebnou dynamiku. Jazyk, který autorka práce užívá, je srozumitelný, dostatečně odborný a splavný. Zásadnější výtku vznáším k opakovanému označování dotčené klientské skupiny jako „duševně nemocné osoby“ nebo dokonce „duševně nemocní“. Domnívám se, že součástí destigmatizačního úsilí je i způsob, jak o těchto osobách hovoříme – ideálně tedy aplikujeme pravidlo „people first“.

Záměrem výzkumné části předložené práce bylo popsat proces destigmatizačního úsilí u třech organizací poskytujících služby osobám s duševním onemocněním. Diplomantka svoji výzkumnou pozornost upíná na úskalí destigmatizačního procesu, stejně jako na jeho přínosy očima klientů, jejich rodin a sociálních pracovníků. Formulaci hlavních a dílčích výzkumných

otázek hodnotím jako spíše nejednoznačnou, to znamená, že otázkám může čtenář porozumět více způsoby. V řadě případů se v nich objevují zjevné jazykové neobratnosti, což jejich porozumění příliš neprospívá. Jistou nesourodost lze také sledovat mezi formulací výzkumných otázek a otázek, které diplomantka kladla svým respondentům. To bohužel výrazněji podryvá validitu celého výzkumu. Výsledkem například je to, že o destigmatizačním úsilí se od klientů – respondentů v rámci prezentace zjištěných výsledků dovidáme jen okrajově.

Data byla sebrána prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů a diplomantka uvádí, že byla analyzována prostřednictvím zakotvené teorie. To ovšem z následné prezentace dat nijak nevyplývá a zdá se, že nebyly dodrženy principy správné aplikace tohoto přístupu. Není ve skutečnosti vůbec zřejmé, jakým způsobem byla data analyzována. Diplomantka se při prezentaci svých zjištění velice často uchyluje k vykazování četností sledovaných proměnných, což není očekávání, které bychom s použitím zakotvené teorie nebo obecně kvalitativního přístupu nutně spojovali. Některé interpretace studentka rovněž formuluje velice rezolutně, aniž by pro to měla ověřené vysvětlení (např. přístup jednotlivých lékařů – s. 63).

V závěru hodnocení je třeba uvést, že diplomantka svou práci zpracovávala v podstatně omezeném časovém prostoru bez možnosti čerpat podporu od své vedoucí. Tyto skutečnosti mohly přispět ke zvýraznění nedostatků, které jsou předmětem tohoto posudku.

Přesto předložená diplomová práce splňuje klíčové nároky kladené na tento typ kvalifikační práce a doporučuji ji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře - dobře

Datum, podpis:

V Praze 19. srpna 2020

Otázky pro obhajobu:

1. Jakým způsobem byla sebraná data analyzována?
2. Jak případné neporozumění pojmu „stigma“ (a ostatních odvozených pojmů) ovlivňovalo odpovědi respondentů – klientů, příp. rodinných příslušníků?
3. Jaké rezervy v úsilí o destigmatizaci vidíte v přístupu jednotlivých zkoumaných pracovišť a co je jejich příčinou?